

پوتین کدام را ترجیح می‌دهد؛ اردوغان یا قلیچدار اوغلو؟

ترکیه اکنون در آستانه برگزاری انتخاباتی است که نتیجه آن ممکن است تاثیر زیادی در آینده روابط این کشور با مسکو و کشورهای غربی داشته باشد.

به گزارش آران نیوز، نگاهها در ترکیه به روز انتخابات ریاست جمهوری و پارلمانی ۱۴ می (۲۴ اردیبهشت) دوخته شده است. در این میان علاوه بر فضای داخلی ترکیه، کشورهای منطقه و چه بسا جهان نیز با دقت تحولات انتخاباتی ترکیه را تحت نظر دارند. یکی از کشورهایی که در سال های اخیر روابط تنگتنگ و حساسی با ترکیه برقرار کرده، روسیه است و دو کشور در پرونده های مختلفی از جمله سوریه، اوکراین و بحران قره باغ با یکدیگر تعامل دارند، در این راستا وبگاه شبکه المیادین در گزارشی به این موضوع پرداخته و نوشته که ولادیمیر پوتین به شکل علنی از اردوغان حمایت کرده است.

در این مقاله به قلم «حسنی محلی» شهروند ترکیه ای سوری الاصل، آمده است که افتتاح نیروگاه هسته ای «آق قویو» در تاریخ هفتم اردیبهشت که با حضور مجازی ولادیمیر پوتین انجام گرفت، کمک قابل توجهی برای کمپین انتخاباتی اردوغان به شمار می رفت. به خصوص اینکه رئیس جمهور روسیه در سخنانی زبان به تمجید از اردوغان گشود و گفت: «جناب رئیس جمهور آقای اردوغان به خوبی می تواند اهداف را مشخص کرده و قاطعانه به سمت آن ها حرکت کند و این روشی است که روسیه از آن حمایت می کند تا زمانی که مشارکت با ترکیه به نفع هر دو طرف باشد و منافع دو کشور را تامین کند».

پوتین حتی پا را فراتر گذاشت و از اردوغان به خاطر «اقداماتی که برای کشورش و در راستای توسعه خدمات رسانی به مردمش» انجام می دهد تقدیر کرد و گفت که از سطح روابط میان مسکو و آنکارا بسیار خشنود است و شخص اردوغان در این مورد نقش بالایی ایفا کرده است.

حسنی محلی افزود: «اعلام حمایت ولادیمیر پوتین از رئیس جمهور ترکیه با این صراحت موجب افزایش روحیه اردوغان و هوادارانش شد. از سوی دیگر اطلاعاتی منتشر شده است که نشان می دهد پوتین دستور سپرده گذاری ۳۰ میلیارد دلاری در بانک مرکزی ترکیه را در روزهای آینده و قبل از برگزاری انتخابات را صادر کرده است. چند ماه پیش نیز روسیه ۲۰ میلیارد دلار در بانک مرکزی ترکیه در راستای مقابله با کاهش ارزش لیر سپرده گذاری کرده بود به طوری که ارزش لیر هم اکنون ۲۰ دلار است و بسیاری پیش بینی می کنند که پس از انتخابات ارزش لیر به شدت افت کرده و هر دلار به ۳۰ تا ۳۵ لیر برسد».

این تحلیلگر ترکیه ای سپس نوشت: «برخی اطلاعاتی از احتمال دخالت فنی روسیه در روند شمارش آرا به نفع اردوغان حکایت دارد، در مقابل نیز ادعاهای دیگری در خصوص دخالت آمریکا به نفع رقیب اردوغان وجود دارد. اما به هر شکل همه می دانند که اردوغان تمام ظرفیت های دولتی، ظرفیت های قانون اساسی و قانونی برای تضمین پیروزی خود به هر بهایی که باشد را بسیج کرده است».

طبق این گزارش، به عقیده ناظران حمایت روسیه از اردوغان توجیه منطقی برای ولادیمیر پوتین دارد که موفق شد ترکیه را در بحران اوکراین بی طرف نگه دارد، در ازای اینکه مسکو به آنکارا در مورد سوریه علی رغم توافقات سوچی و آستانه فشار نیاورد. به نوشته حسنی محلی، همه به خاطر دارند که پوتین در ۲۴ آگوست ۲۰۱۶، یعنی در پانصدمین سالگرد نبرد مرج دابق (ورود سلطان سلیم به سوریه) به ارتش ترکیه چراغ سبز نشان داد تا وارد سوریه شده و در آنجا ماندگار شود، دخالت نظامی که موجب دست برتر ترکیه در دیگر پرونده ها از جمله لیبی، عراق، سومالی و قفقاز شد.

بنابراین در این هفت سال گذشته پس از آن چراغ سبز مسکو، روابط شخصی اردغان و پوتین روز به روز گسترش یافت و مناسبات روسیه و ترکیه را در همه زمینه ها تحت تاثیر قرار داد، از خرید جنجالی اس-۴۰۰ از روسیه تا ساخت راکتور هسته ای ۳۰ میلیارد دلاری تا اینکه هم اکنون ترکیه حدود ۴۵ درصد گاز مورد نیاز خود را از روسیه تأمین می کند. همه اینها، علاوه بر جزئیات دیگر در روابط ترکیه و روسیه، کافی بود تا خشم واشنگتن و متحدانش غربی اش را در پی داشته باشد. به خصوص پس از اینکه ترکیه از پایبندی به تحریم های اعمال شده از سوی غرب علیه روسیه خودداری کرد.

از سوی دیگر حمایت و تعریف و تمجید صریح پوتین از اردوغان در روزی انجام شد که «کمال قلیچدار اوغلو» نیز در پیامی به کنفرانس روشنفکران در مسکو به اهمیت روابط با روسیه تأکید کرده و روابط با این کشور در دوره های مختلف از جمله عثمانی، در دوره شوروی و روابط گرم میان لنین و آتاتورک را یادآورد شده بود.

کمال قلیچدار اوغلو در این پیام گفته بود که همکاری روسیه و ترکیه در صورت پیروزی او در انتخابات گسترش خواهد یافت.

ارسال نامه قلیچدار اوغلو به این کنفرانس و تأکید بر روابط با روسیه، پس از آن انجام شد که رسانه های نزدیک به اردوغان نوشته بودند که در صورت شکست او در انتخابات، احتمال تیرگی روابط میان آنکارا و مسکو وجود دارد و برخی افراد نزدیک به قلیچدار اوغلو از جمله «احمد داوود اوغلو» و «مارال آکشنر» و دیگران از روابط نزدیک میان اردوغان و پوتین صراحتاً ابراز نارضایتی می کنند.

همچنین اطلاعات دیگری از وعده های واشنگتن و برخی پایتخت های غربی برای حمایت از مخالفان علیه اردوغان در ازای فاصله گرفتن آنکارا از مسکو پس از پیروزی قلیچدار اوغلو در انتخابات حکایت دارد. در این راستا حمایت آمریکا کشورهای اروپایی از احزاب چپ و احزاب گرد از جمله شاخه پ.ک.ک در سوریه را می توان در ضديت با اردوغان تعریف کرد.

راهبرد سیاست خارجی قلیچدار اوغلو

در این میان انتقادات زیادی علیه کمال قلیچدار اوغلو به دلیل عدم توضیح در خصوص سیاست خارجی مدنظر خود وجود دارد و برخی نیز دلیل آن را عدم یکدست بودن نظرات اعضای ائتلاف «امت» که از پنج حزب با گرایش های مختلف می دانند.

موضوع دیگر اینکه ساز و کار ائتلاف امت که با حضور پنج حزب تشکیل شده، نشان از این دارد که قلیچدار اوغلو در صورت پیروزی به تنهایی توانایی اتخاذ سیاست های راهبردی را نخواهد داشت، در این راستا «احمد داوود اوغلو» گفته است که قلیچدار اوغلو بدون هماهنگی و موافقت دیگر اعضای ائتلاف نمی تواند تصمیمات استراتژیک بگیرد، هرچند قانون اساسی ترکیه رئیس جمهور را به تنهایی واجد صلاحیت در این باره می داند. در همین حال همه می دانند که قلیچدار اوغلو به شدت با سیاست خارجی اردوغان به خصوص در ارتباط با منطقه غرب آسیا و شمال آفریقا مخالف است.

در این میان باید به این نکته اشاره کرد که اگر قلیچدار اوغلو بخواهد سیاست خارجی آتاتورک را پیش ببرد، این به منزله ارتباط نزدیک با روسیه خواهد بود، چرا که آتاتورک روابط خوبی با رهبران شوروی داشت و اگر کمک های لنین نبود، آتاتورک نمی توانست در جنگ استقلال علیه کشورهای استعمارگر از جمله فرانسه و انگلیس و ایتالیا که به شکل مستقیم حمایت آمریکا و یونان را با خود داشتند، پیروز شود. شاید به همین دلیل بود که کشورهای غربی در قرارداد لوزان (۱۹۲۳) به سرعت استقلال ترکیه را به رسمیت شناختند تا این کشور پیش از آن به سمت شوروی گرایش پیدا نکند.

